

kon pecsétgyűrű, és a Modiáno-hüvelybe töltött illatos száldohány füstjével együtt jólesően szippantják be a konyhák nyitott ajtajain kiszálló rántott húсок és uborkasaláták szagát, melyek ugyan kissé összevegyülnek a pincék mélyéről felszivárgó dohszaggal. Rádió szól, egyvelegeket játszik a stúdióban a szalonzenekar, Strauss kerincgők, polkák . . .

Vagy ott voltak az óbudai kerthelyiségek, a muskátlis, piros salakos nyári vendéglők, ahol a vasárnapi urak és hölgyek kettépatintható bécsi virslit ettek ebéd előtt tormával, vagy zónapörköltöt fogyasztottak, jeges sört kortyolgattak, ernyők árnyékában enyhet keresve, trécselve, diskurálva, sós kiflit ropogatva. Emlékszem a vári utcákra, a kalapos dámákra, a sétatotos férfiakra, akik a Bástya sétányon grasszáltak, haboskávét ittak a Ruswurmnál, misét hallgattak a Koronázó templomban, lornyonnal, cvikkerrel nézték a Halászbástyáról a Dunát, a folyón a hajókat, Pestet, aztán fiákerbe ültek, s elhajtottak ebédelni.

Emlékszem nagyapám vári vendéglőjében a vasárnapi közönségre: kőművesekre, kéményseprő mesterekre, banktisztviselőkre, asztalosokra, hentesekre, üvegesekre, nyomdászokra, urasági inasokra – öltönyeikben, kamásnisan, lapos szalmakalapjaikkal, kézelőkkel, madzsettagombjaikkal, nyakkendőtüikkel valamennyien egyformán elegánsak voltak, csak a kezükön, körmükön látszott a mesterség. Pékségéd vagy postafőtiszt ünnepi öltözékében csaknem megkülönböztethetetlen volt egymástól.

Ez volt az ünnep – mássá lenni, de nem a többitől különbözni, hanem köznapi önmaguktól. Valamiféle demokráciát is pótol: egyenlőséget biztosított, ha másban nem is, de legalább a külsőségekben. Aztán az ünnep estéjén újra szögre kellett akasztani a *jelmezt*, s felvenni a gúnyát, a könyökvédőt, az overallt, a mesterkötényt, a köpenyt, s várni megint a *hetedik napot*, amit az Úr megáldott, azaz megszentelt, *mivelhogy azon szűnt volna meg minden ő csinálmányának csinálásától, melyet teremtett vala az Isten, hogy azt elvégezné.*

CSORBA GYŐZŐ

Tíz gondolat az ünnepről

1. Emberi közösség elképzelhetetlen ünnepek nélkül.
2. Az ünnep tápláléka a szükséges fölösleg.
3. Az ünnep a szív legfőbb gazdagsága.
4. Az ünnepek: a történelem kicsi, de fontos lépései.
5. Az ünnep belül történik elsősorban. Ha belül nincs ünnep, a külsőségek: hazugság.
6. Aki nem tud ünnepelni, annak nincs is értelme élni.
7. Az ünnep az élet magasabb szférájának jelensége.
8. Ünnep nélkül nincs hétköznapi; hétköznapi nélkül nincs élet. A hétköznapi teremti az egzisztenciát, az ünnep az egzisztencia értelmét.
9. Az ünnep a lélek megfürdette. Az emberség kimosdatása a ráarakódott szennnytől. Rosszul ünnepel az, akinek arca az ünnep után nem sugárzóbb.
10. Szörnyűséges, ha az ünnepet manipulációra használják föl. Az ünnep meggyalázása az ilyesmi.